Sbírka soudních rozhodnutí

STANOVISKO GENERÁLNÍHO ADVOKÁTA
MELCHIORA WATHELETA
přednesené dne 22. března 2018 [1]

Spojené věci C-47/17 a C-48/17

X (C-47/17),
X (C-48/17)
proti
Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie

[žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná Rechtbank Den Haag zittingsplaats Haarlem (Soud prvního stupně v Haagu, místo jednání Haarlem, Nizozemsko)]

„Řízení o předběžné otázce – Nařízení (EU) č. 604/2013 – Určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země v některém z členských států – Nařízení (ES) č. 1560/2003 – Článek 5 odst. 2 – Žádost o převzetí nebo přijetí zpět žadatele o azyl – Zamítavá odpověď dožádaného státu – Žádost o nové posouzení – Lhůta pro odpověď – Nedodržení – Důsledky“

I. Úvod

1. Předmětem těchto předběžných otázek, došlých kanceláři Soudního dvora dne 1. a 3. února 2017 ze strany Rechtbank Den Haag zittingsplaats Haarlem (Soud prvního stupně v Haagu, místo jednání Haarlem, Nizozemsko) je výklad čl. 5 odst. 2 nařízení Komise (ES) č. 1560/2003 ze dne 2. září 2003, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 343/2003, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení státu příslušného k posuzování žádosti o azyl podané státním příslušníkem třetí země v některém z členských států [2].

2. Dané žádosti byly předloženy ve sporech mezi dvěma žadateli o azyl na straně jedné a Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie (státní tajemník pro bezpečnost a spravedlnost, Nizozemsko, dále jen „státní tajemník“) na straně druhé.

1 – Původní jazyk: francouzština.

2 – Úř. věst. 2003, L 222, s. 3; Zvl. vyd. 19/06, s. 200. Nařízení č. 1560/2003 bylo změněno zejména prováděcím nařízením Komise (EU) č. 118/2014 ze dne 30. ledna 2014, kterým se mění nařízení (ES) č. 1560/2003, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 343/2003, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení státu příslušného k posuzování žádosti o azyl podané státním příslušníkem třetí země v některém z členských států (Úř. věst. 2014, L 39, s. 1). Článek 5 odst. 2 nařízení č. 1560/2003 nebyl žádnou změnou dotčen.

II. Právní rámec

A. Unijní právo

1. Nařízení Dublin III

3. Nařízení (EU) č. 604/2013 [3] stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států [4]. Relevantními články uvedeného nařízení jsou:

4. Článek 3 odst. 2:

„Pokud nemůže být na základě kritérií vyjmenovaných v tomto nařízení určen příslušný členský stát, je k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu příslušný první členský stát, ve kterém byla žádost podána.

[…]

Pokud podle tohoto odstavce nelze provést přemístění do žádného členského státu určeného na základě kritérií stanovených v kapitole III ani do prvního členského státu, v němž byla žádost podána, členský stát, který vede řízení o určení příslušného členského státu, se stává příslušným členským státem.“

5. Článek 17 odst. 1:

„Odchylně od čl. 3 odst. 1 se může každý členský stát rozhodnout posoudit žádost o mezinárodní ochranu, kterou podal státní příslušník třetí země nebo osoba bez státní příslušnosti, i když podle kritérií stanovených tímto nařízením není příslušný.

[…]“

6. Článek 20 odst. 1 a 5:

„1. Řízení o určení příslušného členského státu se zahajuje prvním podáním žádosti o mezinárodní ochranu v některém členském státě.

[…]

5. Členský stát, u něhož byla podána první žádost o mezinárodní ochranu, je povinen za podmínek uvedených v článcích 23, 24, 25 a 29 a s cílem ukončit řízení o určení státu příslušného pro posouzení žádosti o mezinárodní ochranu převzít zpět žadatele, který se nachází v jiném členském státě bez povolení k pobytu nebo který v něm učinil novou žádost o mezinárodní ochranu poté, co vzal svou původní žádost podanou v jiném členském státě v průběhu řízení o určení příslušného členského státu zpět.

[…]“

3 – Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 ze dne 26. června 2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (Úř. věst. 2013, L 180, s. 31, dále jen „nařízení Dublin III“).

4 – Nařízením Dublin III bylo zrušeno nařízení Rady (ES) č. 343/2003 ze dne 18. února 2003, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o azyl podané státním příslušníkem třetí země v některém z členských států (Úř. věst. 2003, L 50. s. 1; Zvl. vyd. 19/06, s. 109, dále jen „nařízení Dublin II“).

7. Článek 21:

„1. Pokud se členský stát, ve kterém byla podána žádost o mezinárodní ochranu, domnívá, že k posouzení žádosti je příslušný jiný členský stát, může v co nejkratší době a v každém případě do tří měsíců ode dne, kdy byla žádost podána ve smyslu čl. 20 odst. 2, požádat druhý členský stát, aby žadatele převzal.

Bez ohledu na první pododstavec v případě nalezení shody v rámci systému Eurodac s údaji zaznamenanými podle článku 14 nařízení [Evropského parlamentu a Rady] (EU) č. 603/2013 [ze dne 26. června 2013, o zřízení systému ‚Eurodac' pro porovnávání otisků prstů za účelem účinného uplatňování nařízení [Dublin III,] kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států, a pro podávání žádostí orgánů pro vymáhání práva členských států a Europolu o porovnání údajů s údaji systému Eurodac pro účely vymáhání práva a o změně nařízení (EU) č. 1077/2011, kterým se zřizuje Evropská agentura pro provozní řízení rozsáhlých informačních systémů v prostoru svobody, bezpečnosti a práva[5]] se žádost zašle do dvou měsíců od nalezení dané shody podle čl. 15 odst. 2 uvedeného nařízení.

Pokud není žádost o převzetí žadatele předložena ve lhůtách stanovených v prvním a druhém pododstavci, je k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu příslušný členský stát, ve kterém byla žádost podána.

2. Dožadující členský stát může požádat o urychlenou odpověď v případech, kdy byla žádost o mezinárodní ochranu podána po zamítnutí vstupu či pobytu, po zatčení z důvodu nezákonného pobytu nebo po doručení či výkonu rozhodnutí o vyhoštění.

V žádosti musí být uvedeny důvody pro urychlenou odpověď a lhůta, ve které je odpověď očekávána. Tato lhůta musí činit alespoň jeden týden.

3. V případech podle odstavců 1 a 2 se žádost o převzetí jiným členským státem předkládá na standardním formuláři a obsahuje přímé nebo nepřímé důkazy, které jsou popsány ve dvou seznamech uvedených v čl. 22 odst. 3, nebo odpovídající údaje z prohlášení žadatele, z nichž mohou orgány dožádaného členského státu ověřit, zda je tento členský stát příslušný na základě kritérií stanovených tímto nařízením.

[Evropská k]omise stanoví prostřednictvím prováděcích aktů jednotné podmínky pro vypracování a předkládání žádostí o převzetí. […]"

8. Článek 22:

„1. Dožádaný členský stát provede nezbytné kontroly a o žádosti o převzetí žadatele rozhodne do dvou měsíců ode dne obdržení žádosti.

[…]

5 – Úř. věst. 2013, L 180, s. 1, dále jen „nařízení Eurodac". Systém Eurodac se skládá z ústředního systému, který pracuje s počítačovou ústřední databází údajů o otiscích prstů, které představují důležitý prvek při zjišťování přesné totožnosti žadatelů o mezinárodní ochranu a osob zadržených v souvislosti s neoprávněným překročením vnějších hranic Evropské unie, a z elektronických prostředků předávání údajů mezi členskými státy a ústředním systémem. Jedním z hlavních účelů systému Eurodac je účinné uplatňování nařízení Dublin III. Účelem vytvoření databáze údajů Eurodac bylo „umožnit každému členskému státu ověřit, zda státní příslušník třetí země nebo osoba bez státní příslušnosti zdržující se neoprávněně na jeho území již požádali o mezinárodní ochranu v jiném členském státě" (viz body 4 až 6 odůvodnění nařízení Eurodac). Podle čl. 9 odst. 1 nařízení Eurodac „[k]aždý členský stát neprodleně sejme otisky všech prstů každého žadatele o mezinárodní ochranu staršího 14 let a co nejrychleji, nejpozději však do 72 hodin od podání žádosti o mezinárodní ochranu podle čl. 20 odst. 2 [nařízení Dublin III], předá tyto otisky […] ústřednímu systému".

3. Komise prostřednictvím prováděcích aktů vytvoří a pravidelně přezkoumává dva seznamy, na nichž jsou […] uvedeny přímé a nepřímé důkazy.

[…]

6. Pokud dožadující členský stát žádal […] o urychlené vyřízení, vynaloží dožádaný členský stát nejvyšší úsilí, aby dodržel požadovanou lhůtu. Ve výjimečných případech, ve kterých je prokazatelné, že posouzení žádosti o převzetí žadatele je obzvláště složité, může dožádaný členský stát odpovědět i po uplynutí požadované lhůty, ale v každém případě do jednoho měsíce. […]

7. Pokud není dodržena dvouměsíční lhůta podle odstavce 1 a jednoměsíční lhůta podle odstavce 6, má se za to, že žádosti bylo vyhověno, což má za následek vznik povinnosti převzít osobu včetně povinnosti zajistit její řádný příjezd.“

9. Článek 23:

„1. Pokud se členský stát, v němž osoba podle čl. 18 odst. 1 písm. b), c) nebo d) podala novou žádost o mezinárodní ochranu, domnívá, že je příslušný jiný členský stát v souladu s čl. 20 odst. 5 a čl. 18 odst. 1 písm. b), c) nebo d), může daný jiný členský stát požádat o přijetí této osoby zpět.

2. Žádost o přijetí dotyčné osoby zpět se předkládá co nejdříve a v každém případě do dvou měsíců od nalezení shody v rámci systému Eurodac podle čl. 9 odst. 5 nařízení [Eurodac].

Pokud žádost o přijetí zpět dotčené osoby vychází z jiných důkazů než z údajů získaných ze systému Eurodac, zasílá se dožádanému členskému státu do tří měsíců ode dne, kdy byla podána žádost o mezinárodní ochranu podle čl. 20 odst. 2.

3. Pokud není žádost o přijetí zpět dotčené osoby předložena ve lhůtách stanovených v odstavci 2, je pro posouzení žádosti o mezinárodní ochranu příslušný členský stát, v němž byla podána nová žádost o mezinárodní ochranu.

4. Žádost o přijetí dotčené osoby zpět se předkládá na standardním formuláři a obsahuje přímé nebo nepřímé důkazy popsané ve dvou seznamech uvedených v čl. 22 odst. 3 nebo odpovídající údaje z prohlášení dotčené osoby, z nichž mohou orgány dožádaného členského státu ověřit, zda je tento členský stát příslušný na základě kritérií stanovených tímto nařízením.

Komise stanoví prostřednictvím prováděcích aktů jednotné podmínky pro vypracování a předkládání žádostí o přijetí zpět. […]“

10. Článek 25:

„1. Dožádaný členský stát provede nezbytné kontroly a rozhodne o žádosti o přijetí dotyčné osoby zpět co nejrychleji a v každém případě nejpozději jeden měsíc ode dne, kdy byla žádost doručena. Pokud se žádost opírá o údaje získané ze systému Eurodac, zkracuje se tato lhůta na dva týdny.

2. Pokud není dodržena jednoměsíční lhůta nebo dvoutýdenní lhůta podle odstavce 1, má se za to, že bylo žádosti vyhověno, což má za následek vznik povinnosti přijmout dotyčnou osobu zpět, včetně povinnosti zajistit její řádný příjezd.“

11. Článek 29:

„1. Přemístění žadatele […] z dožadujícího členského státu do příslušného členského státu se provádí po konzultaci dotyčných členských států v souladu s vnitrostátním právem dožadujícího členského státu, jakmile je to z praktického hlediska možné, avšak nejpozději šest měsíců od přijetí [vyhovění] žádosti jiným členským státem o převzetí dotyčné osoby nebo o její přijetí zpět nebo od vydání konečného rozhodnutí o opravném prostředku nebo o přezkumu, pokud má […] odkladný účinek.

[…]

2. Pokud k přemístění nedojde během šestiměsíční lhůty, příslušnému členskému zanikne jeho povinnost převzít nebo přijmout dotyčnou osobu zpět a příslušným státem se stává dožadující členský stát. Tato lhůta může být prodloužena nejvýše na jeden rok, pokud přemístění nemohlo být uskutečněno z důvodu uvěznění dotyčné osoby, nebo až na 18 měsíců, pokud je dotyčná osoba na útěku.

[…]“

12. Článek 37:

„1. V případě, že se členské státy nejsou schopny dohodnout na jakékoli záležitosti související s uplatňováním tohoto nařízení, mohou použít dohodovací řízení stanovené v odstavci 2.

2. Dohodovací řízení se zahájí na žádost jednoho z členských států ve sporu podanou předsedovi výboru zřízeného článkem 44. Svým souhlasem s využitím dohodovacího řízení se členské státy zavazují dodržet v nejvyšší možné míře navržené řešení.

Předseda výboru jmenuje tři členy výboru zastupující tři členské státy, které s danou záležitostí nejsou spojeny. Tito zástupci obdrží písemné nebo ústní vyjádření stran a po rozpravě navrhnou do jednoho měsíce řešení, a případně o něm i hlasují.

[…]

Ať už strany navržené řešení přijmou nebo odmítnou, je konečné a neodvolatelné.“

2. Nařízení č. 1560/2003

13. Článek 5 nařízení č. 1560/2003 stanoví:

„1. V případě, že dožádaný členský stát po provedení posouzení shledá, že předložené důkazy nezakládají jeho příslušnost, uvede ve své zamítavé odpovědi dožadujícímu státu úplné a podrobné důvody svého zamítnutí.

2. Domnívá-li se dožadující členský stát, že je toto zamítnutí založeno na nesprávném vyhodnocení, nebo může-li předložit doplňující důkazy, může požádat o nové posouzení své žádosti. Tato možnost musí být využita do tří týdnů od obdržení zamítavé odpovědi. Dožádaný členský stát odpoví [se vynasnaží odpovědět] do dvou týdnů. V žádném případě nesmí tento dodatečný postup přesáhnout lhůty stanovené v čl. 18 odst. 1 a 6 a čl. 20 odst. 1 písm. b) nařízení [Dublin II].“

3. Směrnice 2013/32

14. Článek 31 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany [6] stanoví:

„Členské státy zajistí, aby řízení o posouzení žádosti bylo skončeno do šesti měsíců od podání žádosti.

Pokud se na žádost vztahuje postup uvedený v nařízení [Dublin III], počíná šestiměsíční lhůta běžet od okamžiku, kdy je podle uvedeného nařízení určen členský stát příslušný k posouzení této žádosti, žadatel se nachází na území tohoto členského státu a byl převzat příslušným orgánem.

Členské státy mohou prodloužit tuto šestiměsíční lhůtu uvedenou v tomto odstavci nejvýše o dalších devět měsíců v případech:

a) které jsou po skutkové nebo právní stránce složité;

b) kdy o mezinárodní ochranu žádá současně velký počet státních příslušníků třetí země nebo osob bez státní příslušnosti, kvůli čemuž je v praxi velmi složité skončit řízení v šestiměsíční lhůtě;

[…]

Výjimečně a za řádně odůvodněných okolností mohou členské státy překročit lhůty stanovené v tomto odstavci o nejvýše tři měsíce, pokud je to nezbytné pro zajištění přiměřeného a úplného posouzení žádosti o mezinárodní ochranu.“

B. Nizozemské právo

15. Příslušnými články Algemene wet bestuursrecht (obecného zákona o správním řízení, dále jen „Awb“) jsou:

16. Článek 4:17 odst. 1:

„Pokud správní orgán nerozhodne o žádosti včas, zaplatí žadateli penále za každý den prodlení, přičemž tato doba nesmí přesáhnout 42 dnů.“

17. Článek 6:2 písm. b):

„Pro účely použití ustanovení zákona o stížnostech a o odvolání se nevydání rozhodnutí včas považuje za rozhodnutí.“

18. Článek 6:12 odst. 2:

„Žalobu lze podat, jakmile správní orgán nerozhodl včas a uplynula dvoutýdenní lhůta plynoucí ode dne následujícího po dni, kdy dotčená osoba písemně upozornila správní orgán na jeho nečinnost.“

19. Článek 8:55b odst. 1:

„Je-li žaloba podána proti nevydání rozhodnutí včas, rozhodne správní soud podle článku 8:54 Awb do osmi týdnů ode dne doručení žaloby a v souladu s požadavky stanovenými v článku 6:5 Awb, nepovažuje-li za nezbytné nařídit ve věci jednání.“

6 – Úř. věst. 2013, L 180, s. 60.

20. Článek 8:55c:

„Správní soud na návrh a v případě, že je žaloba důvodná, zároveň určí výši penále, které má být vyplaceno.“

21. Článek 8:55d odst. 1 Awb stanoví, že je-li žaloba důvodná a nebylo-li dosud oznámeno žádné rozhodnutí, nařídí správní soud správnímu orgánu, aby rozhodnutí oznámil ve lhůtě dvou týdnů ode dne následujícího po doručení rozsudku. Podle odstavce 2 správní soud určí v rozsudku dodatečné penále za každý den prodlení správního orgánu s výkonem rozsudku.

III. Spor v původním řízení a předběžné otázky

A. Věc C-47/17

22. Dne 24. ledna 2016 podal v Nizozemsku žalobce v původním řízení, syrský státní příslušník, státnímu tajemníkovi žádost o povolení k přechodnému pobytu pro žadatele o azyl. Téhož dne nalezl státní tajemník shodu v rámci systému Eurodac ohledně dotčeného žalobce, z níž vyplynulo, že žalobce podal dne 22. ledna 2016 žádost o mezinárodní ochranu ve Spolkové republice Německo [7].

23. Dne 24. března 2016 podal státní tajemník k německým orgánům žádost o přijetí žalobce v původním řízení zpět podle čl. 18 odst. 1 písm. b) nařízení Dublin III.

24. Dne 7. dubna 2016 německé orgány žádost o přijetí zpět zamítly [8].

25. Dne 14. dubna 2016 podal státní tajemník německým orgánům žádost o nové posouzení podle čl. 5 odst. 2 nařízení č. 1560/2003, která zůstala bez odpovědi.

26. Dopisem ze dne 29. srpna 2016 navrhl žalobce v původním řízení, aby státní tajemník posoudil jeho žádost a zamítavou odpověď německých orgánů ze dne 7. dubna 2016 považoval za konečnou. Státní tajemník se k této žádosti věcně nevyjádřil.

27. Dne 14. listopadu 2016 zahájil žalobce v původním řízení hladovku a přestal přijímat tekutiny.

28. Dne 17. listopadu 2016 podal uvedený žalobce žalobu k předkládajícímu soudu, v níž namítl, že nebylo včas rozhodnuto o jeho žádosti o povolení k přechodnému pobytu pro žadatele o azyl, a navrhl, aby předkládající soud uložil státnímu tajemníkovi povinnost zaplatit penále ode dne, kdy se dostal do prodlení s rozhodnutím, aby mu přikázal rozhodnout ve lhůtě určené předkládajícím soudem a aby uložil v rámci takového soudního příkazu další penále ve výši 100 eur za každý den prodlení [9].

29. Přibližně dne 23. listopadu 2016 začal žalobce v původním řízení opět přijímat potravu a tekutiny.

7 – Komise se ve svém písemném vyjádření domnívá, že žalobce v původním řízení nepodal žádost o mezinárodní ochranu u Spolkové republiky Německo. Komise uvádí, že „[v] dopise advokáta dotčené osoby adresovaném nizozemským orgánům se odkazuje na dopis *Bundesamt für Migration und Flüchtlinge* (Německý spolkový úřad pro migraci a uprchlíky […]) ze dne 4. července 2016, v němž se vysvětluje, že všem cizincům, kteří vstoupí na německé území, jsou sejmuty otisky prstů, a že všechny takové osoby jsou zařazeny do ‚kategorie 1‘ v rámci systému Eurodac – tj. žadatelé o azyl, což je jiná kategorie než osoby zadržené v souvislosti s neoprávněným překročením vnějších hranic – bez ohledu na to, zda byla skutečně podána žádost o azyl, či nikoli. V důsledku uvedeného způsobu registrace německé orgány mezitím zamítly, stejně jako v projednávané věci, dožádání nizozemských orgánů s odůvodněním, že nebyla podána žádost o azyl“ (viz bod 8 vyjádření Komise).

8 – Podle Komise německé orgány odpověděly dne 7. dubna 2016 „prozatím zamítavě, aby byla dodržena lhůta pro odpověď stanovená v čl. 25 odst. 1 nařízení Dublin III. Odpověď vyžad[ovala] důkladnější posouzení v Německu, o čemž byly [nizozemské orgány] informovány, aniž o to musely žádat“ (viz bod 5 písemného vyjádření Komise).

9 – Na jednání dne 16. ledna 2018 potvrdil advokát žalobce v původním řízení ve věci C-47/17, že dané penále musí být chápáno ve smyslu určité peněžité částky, jež má být uhrazena za každý den prodlení, a to i v minulosti, s vydáním rozhodnutí správního orgánu ve stanovené nebo určené lhůtě.

30. Dne 22. prosince 2016 informoval státní tajemník předkládající soud o skutečnosti, že dne 14. prosince 2016 vzal zpět žádost o přijetí zpět podanou k německým orgánům a o žádosti o azyl podané žalobcem v původním řízení bude nadále rozhodováno v rámci Nederlandse Algemene Asielprocedure (nizozemské obecné řízení o udělení azylu).

31. Rozhodnutím ze dne 26. ledna 2017 bylo žalobci v původním řízení přiznáno postavení uprchlíka.

32. Účastníci původního řízení se neshodují v otázce, zda již mezitím uplynula lhůta, ve které měl státní tajemník rozhodnout o žádosti o povolení k přechodnému pobytu pro žadatele o azyl podané žalobcem v původním řízení dne 24. ledna 2016.

33. V této souvislosti žalobce v původním řízení zejména namítá, že po uplynutí lhůt stanovených v článcích 23 a 25 nařízení Dublin III pro řízení o přijetí zpět již byl určen příslušný stát. Pokud dožádaný členský stát zašle ve stanovených lhůtách zamítavou odpověď na žádost o přijetí zpět, je od daného okamžiku příslušným státem dožadující členský stát. Šestiměsíční lhůta pro rozhodnutí o žádosti o azyl tedy začala podle žalobce běžet od uvedeného okamžiku. Vzhledem k tomu, že německé orgány dne 7. dubna 2016 žádost o přijetí zpět zamítly, bylo od téhož dne státem příslušným k posouzení dané žádosti o azyl Nizozemské království a lhůta stanovená pro vydání rozhodnutí tudíž uplynula dne 7. října 2016.

34. Státní tajemník se naopak domnívá, že lhůta pro rozhodnutí o uvedené žádosti začala běžet až dne 14. prosince 2016, kdy se Nizozemské království prohlásilo za příslušné k jejímu posouzení.

35. Za těchto podmínek se předkládající soud rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Musí dožádaný členský stát s ohledem na cíl, obsah a rozsah působnosti nařízení [Dublin III] a směrnice [2013/32] odpovědět na žádost o nové posouzení podle čl. 5 odst. 2 nařízení [č. 1560/2003] ve lhůtě dvou týdnů?

2) V případě záporné odpovědi na první otázku, je v takovém případě třeba s ohledem na čl. 5 odst. 2 poslední větu nařízení [č. 1560/2003] použít lhůtu nejvýše jednoho měsíce stanovenou v čl. 20 odst. 1 písm. b) nařízení [Dublin II] (nyní čl. 25 odst. 1 nařízení [Dublin III])?

3) V případě záporné odpovědi na první i druhou otázku, má dožádaný členský stát – s ohledem na výraz ‚[se vynasnaží]' použitý v čl. 5 odst. 2 nařízení [č. 1560/2003] – odpovědět na žádost o nové posouzení v přiměřené lhůtě?

4) Musí-li dožádaný členský stát skutečně odpovědět na žádost o nové posouzení podle čl. 5 odst. 2 nařízení [č. 1560/2003] v přiměřené lhůtě, jedná se i po více než šesti měsících, jako tomu je v původním řízení, stále ještě o lhůtu přiměřenou? V případě záporné odpovědi na tuto otázku, jak je potom třeba chápat ‚přiměřenou lhůtu'?

5) Neodpoví-li dožádaný členský stát na žádost o nové posouzení ani do dvou týdnů, ani do jednoho měsíce, ani v přiměřené lhůtě, jaké důsledky je z toho třeba vyvodit? Je v takovém případě k meritornímu posouzení žádosti cizince o azyl příslušný dožadující členský stát, nebo naopak dožádaný členský stát?

6) Je-li třeba dospět k závěru, že státem příslušným k meritornímu posouzení žádosti o azyl je v důsledku nedodržení lhůty pro odpověď na žádost o nové posouzení podle čl. 5 odst. 2 nařízení [č. 1560/2003] dožádaný členský stát, v jaké lhůtě musí dožadující členský stát, v původním řízení tedy žalovaný, oznámit tuto informaci cizinci?"

B. Věc C-48/17

36. Dne 22. září 2015 podal žalobce v původním řízení, eritrejský státní příslušník, v Nizozemsku žádost o povolení k přechodnému pobytu pro žadatele o azyl. Podle databáze údajů Eurodac již předtím, dne 9. června 2015, podal žádost o mezinárodní ochranu ve Švýcarsku.

37. Ačkoli v žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce nejsou v tomto směru uvedeny žádné informace, z vnitrostátního spisu zřejmě vyplývá, že žadatel v původním řízení přicestoval koncem května 2015 po Středozemním moři do Itálie, kde mu však nebyly sejmuty otisky prstů. Následně směřoval do Švýcarska, kam přijel dne 8. června 2015. Dne 17. září 2015 opustil Švýcarsko a pokračoval přes Francii do Nizozemska.

38. Dne 20. listopadu 2015 podal státní tajemník ke švýcarským orgánům žádost o přijetí žalobce v původním řízení zpět na základě čl. 18 odst. 1 písm. b) nařízení Dublin III.

39. Dne 25. listopadu 2015 švýcarské orgány uvedenou žádost zamítly s odůvodněním, že Švýcarská konfederace již předtím podala u Italské republiky žádost o převzetí nebo přijetí dotčené osoby zpět, avšak nedostala na ni odpověď, a tudíž je ode dne 1. září 2015 státem příslušným k posouzení dané žádosti o azyl Italská republika.

40. Dne 27. listopadu 2015 podal státní tajemník žádost k italským orgánům o přijetí žalobce v původním řízení zpět na základě čl. 18 odst. 1 písm. b) nařízení Dublin III.

41. Dne 30. listopadu 2015 italské orgány tuto žádost zamítly.

42. Dne 1. prosince 2015 podal státní tajemník k italským orgánům žádost o nové posouzení podle čl. 5 odst. 2 nařízení č. 1560/2003 a dne 18. ledna 2016 zaslal dotčeným orgánům upomínku.

43. Dne 26. ledna 2016 vyhověly italské orgány žádosti o přijetí žalobce v původním řízení zpět [10].

44. Rozhodnutím ze dne 19. dubna 2016 odmítl státní tajemník posoudit žádost o povolení k přechodnému pobytu pro žadatele o azyl podanou žalobcem v původním řízení s odůvodněním, že k jejímu posouzení je příslušná Italská republika.

45. Žalobce v původním řízení podal proti uvedenému rozhodnutí žalobu k předkládajícímu soudu. Mimo jiné navrhl, aby soudce rozhodující o předběžném opatření zakázal takovým opatřením státnímu tajemníkovi vyhostit jej, dokud neuplyne lhůta čtyř týdnů ode dne, kdy předkládající soud rozhodne o žalobě. Usnesením ze dne 30. června 2016 soudce rozhodující o předběžném opatření jeho návrhu na vydání předběžného opatření vyhověl.

46. Účastníci původního řízení se neshodují zejména v otázce, zda se státní tajemník stal příslušným k posouzení žádosti o povolení k přechodnému pobytu pro žadatele o azyl podané žalobcem v původním řízení dne 22. září 2015 z důvodu, že italské orgány nejprve zamítly žádost státního tajemníka o převzetí nebo přijetí dotčené osoby zpět a poté neodpověděly ve stanovené lhůtě na žádost o nové posouzení.

10 – Ačkoli ze spisu zřejmě vyplývá, že žalobce v původním řízení nepodal žádost o azyl v Itálii, a tudíž by se v projednávané věci jednalo o převzetí (nikoli přijetí zpět), v oznámení o přemístění zaslaném italskými orgány se odkazuje na čl. 18 odst. 1 písm. b) nařízení Dublin III. Uvádím dále, že podle Komise „dne 8. dubna 2016 upozornil advokát dotčené osoby, že Itálie se nestala příslušným státem dne 26. ledna 2016, ale dne 1. září 2015. Šestiměsíční lhůta pro přemístění stanovená v článku 29 nařízení Dublin III tudíž v té době již uplynula“ (viz bod 23 písemného vyjádření Komise).

47. Za těchto podmínek se předkládající soud rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Musí dožádaný členský stát s ohledem na cíl, obsah a rozsah působnosti nařízení [Dublin III] a směrnice [2013/32] odpovědět na žádost o nové posouzení podle čl. 5 odst. 2 nařízení [č. 1560/2003] ve lhůtě dvou týdnů?

2) V případě záporné odpovědi na první otázku, je v takovém případě třeba s ohledem na čl. 5 odst. 2 poslední větu nařízení [č. 1560/2003] použít lhůtu nejvýše jednoho měsíce stanovenou v čl. 20 odst. 1 písm. b) nařízení [Dublin II] (nyní čl. 25 odst. 1 nařízení [Dublin III])?

3) V případě záporné odpovědi na první i druhou otázku, má dožádaný členský stát – s ohledem na výraz ‚[se vynasnaží]' použitý v čl. 5 odst. 2 nařízení [č. 1560/2003] – odpovědět na žádost o nové posouzení v přiměřené lhůtě?

4) Musí-li dožádaný členský stát skutečně odpovědět na žádost o nové posouzení podle čl. 5 odst. 2 nařízení [č. 1560/2003] v přiměřené lhůtě, jedná se i po sedmi a půl týdnech, jako tomu je v původním řízení, stále ještě o lhůtu přiměřenou? V případě záporné odpovědi na tuto otázku, jak je potom třeba chápat ‚přiměřenou lhůtu'?

5) Neodpoví-li dožádaný členský stát na žádost o nové posouzení ani do dvou týdnů, ani v přiměřené lhůtě, jaké důsledky je z toho třeba vyvodit? Je v takovém případě k meritornímu posouzení žádosti cizince o azyl příslušný dožadující členský stát, nebo naopak dožádaný členský stát?

6) Je-li třeba dospět k závěru, že státem příslušným k meritornímu posouzení žádosti o azyl je v důsledku nedodržení lhůty pro odpověď na žádost o nové posouzení podle čl. 5 odst. 2 nařízení [č. 1560/2003] dožádaný členský stát, v jaké lhůtě musí dožadující členský stát, v původním řízení tedy žalovaný, oznámit tuto informaci cizinci?"

IV. Řízení před Soudním dvorem

48. Rozhodnutím ze dne 13. února 2016 rozhodl předseda Soudního dvora o spojení věcí C-47/17 a C-48/17 pro účely písemné a ústní části řízení i pro účely rozsudku, jelikož předběžné otázky položené týmž předkládajícím soudem v obou uvedených věcech jsou v podstatě totožné [11].

49. Písemná vyjádření předložili žalobce v původním řízení ve věci C-47/17, nizozemská vláda, maďarská vláda, vláda Spojeného království, vláda Švýcarské konfederace a Evropská komise.

50. Dopisem ze dne 16. října 2017 požádal Soudní dvůr zúčastněné uvedené v článku 23 statutu Soudního dvora, aby stručně odpověděli na písemné otázky.

51. Písemné odpovědi předložili žalobci v původních řízeních ve spojených věcech C-47/17 a C-48/17, nizozemská a německá vláda a Komise.

52. Na jednání konaném dne 16. ledna 2018 přednesli ústní vyjádření žalobci v původních řízeních ve spojených věcech C-47/17 a C-48/17, nizozemská vláda, německá vláda, vláda Spojeného království a Komise.

11 – Ve čtvrté otázce položené ve věci C-47/17 byla slova „více než šesti měsících" nahrazena ve věci C-48/17 slovy „sedmi a půl týdnech" a v páté otázce položené ve věci C-48/17 chybí slova „ani do jednoho měsíce" uvedená v první větě páté otázky ve věci C-47/17.

V. Analýza

A. Úvodní poznámky

53. S ohledem na zásadu vzájemné důvěry, na které je založen společný evropský azylový systém, přijal unijní normotvůrce zejména nařízení Dublin III s cílem zaprvé racionalizovat posuzování žádostí o mezinárodní ochranu a zabránit zahlcení systému povinností států zabývat se několikanásobnými žádostmi podanými stejným žadatelem, a zadruhé zvýšit právní jistotu při určování státu odpovědného za posouzení žádosti o azyl, a vyhnout se tak systému „forum shopping“, *přičemž hlavním cílem toho všeho je zrychlení posuzování žádostí v zájmu jak žadatelů o azyl, tak zúčastněných států* [12].

54. Účelem nařízení Dublin III je tudíž v souladu s článkem 1 tohoto nařízení stanovit kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států [13].

1. Řízení o převzetí a přijetí zpět

55. „[V] souladu s čl. 3 odst. 1 nařízení Dublin III posuzuje žádost o azyl podanou státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti na území kteréhokoli z členských států v zásadě jediný členský stát, který je příslušný podle kritérií stanovených v kapitole III tohoto nařízení“ [14]. Článek 7 odst. 1 nařízení Dublin III stanoví, že kritéria pro určení příslušného státu se uplatňují v pořadí, v jakém jsou uvedena v kapitole III uvedeného nařízení. Kromě kritérií stanovených v kapitole III uvedeného nařízení, jež slouží k tomu, aby byl určen příslušný členský stát, jsou však v kapitole VI stanoveny také postupy, v jejichž rámci jsou osoby přijímány či přebírány zpět jiným členským státem, které *stejně jako kritéria stanovená v kapitole III uvedeného nařízení* slouží k tomu, aby byl určen příslušný členský stát [15].

56. Ustanovení upravující řízení o převzetí a přijetí zpět obsažená v nařízení Dublin III stanoví řadu závazných lhůt a důsledky jejich uplynutí. Domnívám se, že důvodem pro stanovení závazných lhůt v kapitole VI nařízení Dublin III je právě snaha o zrychlení posuzování žádostí v zájmu jak žadatelů o azyl, tak zúčastněných států.

12 – V tomto smyslu viz rozsudek ze dne 10. prosince 2013, Abdullahi (C-394/12, EU:C:2013:813, body 53 a 54 a citovaná judikatura). Kurzivou zvýraznil autor stanoviska.

13 – Z bodu 4 odůvodnění nařízení Dublin III vyplývá, že společný evropský azylový systém by měl rovněž zahrnovat jasnou a proveditelnou metodu určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o azyl. Podle bodu 5 odůvodnění uvedeného nařízení by „[t]ato metoda […] měla být založena na objektivních a spravedlivých kritériích jak pro členské státy, tak pro dotčené osoby. Mělo by být zejména možné urychleně určit příslušný členský stát tak, aby byl zaručen účinný přístup k řízení o poskytnutí mezinárodní ochrany a aby nebyl ohrožen cíl urychleného vyřízení žádostí o mezinárodní ochranu.“

14 – Rozsudek ze dne 16. února 2017, C. K. a další (C-578/16 PPU, EU:C:2017:127, bod 56). Kapitola IV nařízení Dublin III určuje situace, kdy může být členský stát považován za příslušný k novému posouzení žádosti o azyl odchylně od výše uvedených kritérií.

15 – V tomto smyslu viz rozsudek ze dne 25. října 2017, Shiri (C-201/16, EU:C:2017:805, bod 39). V bodě 53 rozsudku ze dne 26. července 2017, Mengesteab (C-670/16, EU:C:2017:587), Soudní dvůr rozhodl, že „přestože ustanovení čl. 21 odst. 1 tohoto nařízení mají za cíl upravit řízení o přijetí, přispívají rovněž, stejně jako kritéria stanovená v kapitole III uvedeného nařízení, k určení příslušného členského státu ve smyslu téhož nařízení. Rozhodnutí o přemístění do jiného členského státu, než jakému byla podána žádost o mezinárodní ochranu, tudíž nelze platně přijmout, pokud uplynuly lhůty uvedené v tomto ustanovení.“

57. V této souvislosti se v čl. 21 odst. 1 nařízení Dublin III stanoví, že žádost členského státu o převzetí jiným členským státem musí být předložena v co nejkratší době a v každém případě do tří měsíců ode dne, kdy byla podána žádost o mezinárodní ochranu [16]. Unijní normotvůrce vymezil důsledky uplynutí těchto lhůt tím, že v čl. 21 odst. 1 třetím pododstavci nařízení Dublin III, stanovil, že pokud uvedená žádost není předložena v uvedených lhůtách, je k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu příslušný členský stát, ve kterém byla podána [17].

58. V bodě 62 rozsudku ze dne 26. července 2017, Mengesteab (C-670/16, EU:C:2017:587) Soudní dvůr rozhodl, že podle čl. 27 odst. 1 nařízení Dublin III se žadatel o mezinárodní ochranu může v rámci opravného prostředku proti rozhodnutí o svém přemístění dovolávat uplynutí lhůty stanovené v čl. 21 odst. 1 uvedeného nařízení.

59. Mimoto má podle čl. 22 odst. 1 nařízení Dublin III dožádaný členský stát lhůtu dvou měsíců na to, aby žádosti o přijetí zpět výslovně vyhověl [18]. Podle čl. 22 odst. 7 nařízení Dublin III platí, že pokud dožádaný členský stát neodpoví na takovou žádost před uplynutím dvouměsíční lhůty podle odstavce 1 [19], má se za to, že žádosti bylo vyhověno, což má za následek vznik povinnosti převzít osobu.

60. Podle čl. 23 odst. 2 prvního pododstavce nařízení Dublin III musí být žádost o přijetí dotyčné osoby zpět předložena co nejdříve a v každém případě do dvou měsíců od nalezení shody v rámci systému Eurodac. Podle čl. 23 odst. 2 druhého pododstavce téhož nařízení platí, že pokud žádost o přijetí zpět dotčené osoby vychází z jiných důkazů než z údajů získaných ze systému Eurodac, zasílá se dožádanému členskému státu do tří měsíců ode dne, kdy byla podána žádost o mezinárodní ochranu. Podle čl. 23 odst. 3 nařízení Dublin III platí, že pokud není žádost o přijetí dotčené osoby zpět předložena ve lhůtách stanovených v odstavci 2, je pro posouzení žádosti o mezinárodní ochranu příslušný členský stát, v němž byla podána nová žádost o mezinárodní ochranu.

61. Z ustanovení čl. 25 odst. 2 nařízení Dublin III vyplývá, že pokud dožádaný členský neodpoví na žádost před uplynutím jednoměsíční lhůty nebo lhůty dvou týdnů, pokud se žádost opírá o údaje získané ze systému Eurodac, má se za to, že žádosti bylo vyhověno, což má za následek vznik povinnosti vzít dotčenou osobu zpět.

62. Je však třeba zdůraznit, že pokud dožádaný členský stát odpoví na žádost o převzetí nebo přijetí zpět zamítavě a dodrží přitom lhůty stanovené v čl. 22 odst. 1 a 6 a v čl. 25 odst. 1 nařízení Dublin III, *neupravuje uvedené nařízení účinky takové odpovědi* [20].

16 – Viz rozsudek ze dne 26. července 2017, Mengesteab (C-670/16, EU:C:2017:587, bod 51). Bez ohledu na tuto první lhůtu musí být v případě nalezení shody v rámci systému Eurodac s údaji zaznamenanými podle článku 14 nařízení Eurodac tato žádost předložena do dvou měsíců od nalezení této shody. V bodě 67 rozsudku ze dne 26. července 2017, Mengesteab (C-670/16, EU:C:2017:587) Soudní dvůr uvedl, že ze samotného znění čl. 21 odst. 1 nařízení Dublin III vyplývá, že při předkládání této žádosti je vždy třeba dodržet lhůty stanovené v uvedeném ustanovení.

17 – Viz rozsudek ze dne 26. července 2017, Mengesteab (C-670/16, EU:C:2017:587, bod 52). V bodě 61 uvedeného rozsudku Soudní dvůr rozhodl, že „v čl. 21 odst. 1 […] třetím pododstavci [uvedeného nařízení] se ze zákona stanoví pro případ uplynutí lhůt, jež jsou uvedené ve dvou pododstavcích, jež mu předcházejí, přesun příslušnosti na členský stát, ve kterém byla podána žádost o mezinárodní ochranu, aniž je tento přesun příslušnosti podmíněn jakoukoli reakcí ze strany dožádaného členského státu“. V bodě 54 téhož rozsudku Soudní dvůr rozhodl, že „ustanovení [čl. 21 odst. 1 nařízení Dublin III] zásadním způsobem přispívají k naplnění cíle urychleného vyřízení žádostí o mezinárodní ochranu, který je uveden v bodě 5 odůvodnění nařízení Dublin III, jelikož v případě opoždění v souvislosti s vedením řízení o převzetí zaručují, že posuzování žádosti o mezinárodní ochranu bude prováděno v členském státě, v němž byla tato žádost předložena, aby toto posouzení nebylo dále odkládáno v důsledku přijetí a provedení rozhodnutí o přemístění“.

18 – Článek 22 odst. 6 nařízení Dublin III stanoví pro některé případy jednoměsíční lhůtu pro odpověď na žádost o převzetí.

19 – Nebo jednoměsíční lhůty podle odstavce 6.

20 – Podle Komise „[n]ařízení Dublin III neobsahuje žádné obecně použitelné ustanovení, které by stanovilo lhůtu pro určení příslušnosti členského státu, pokud dožádaný členský stát zaslal ve lhůtách stanovených v čl. 22 odst. 1 a 6 a v čl. 25 odst. 1 zamítavou odpověď“ (viz bod 3 odpovědí na písemné otázky).

63. V tomto ohledu nestanoví nařízení Dublin III, že by takové zamítavé odpovědi zakládaly bez dalšího příslušnost dožadujícího členského státu k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu [21]. Kromě toho neuvádí nařízení Dublin III žádnou lhůtu, ve které musí být za takových okolností určen členský stát odpovědný za posouzení žádosti o mezinárodní ochranu [22].

64. Nehledě na chybějící přesné ustanovení mám ta to, že pokud členský stát uplatňuje nařízení Dublin III, platí v řízení před příslušnými vnitrostátními orgány právo na řádnou správu, zejména právo každého, aby jeho záležitosti byly řešeny v přiměřené lhůtě, jež představuje obecnou zásadu unijního práva [23]. Z uvedeného vyplývá, že i když není v některých případech stanovena závazná lhůta, musí být určení příslušného členského státu provedeno v přiměřené lhůtě.

2. Přemístění

65. V žádostech o rozhodnutí o předběžné otázce odkazuje předkládající soud na několika místech na systém přemístění upravený v článku 29 nařízení Dublin III a na právo na podání opravného prostředku stanovené v článku 27 uvedeného nařízení.

66. Podle čl. 29 odst. 1 prvního pododstavce nařízení Dublin III se přemístění žadatele provádí, jakmile je to z praktického hlediska možné, avšak nejpozději šest měsíců *od vyhovění žádosti jiným členským státem* o převzetí dotyčné osoby nebo o její přijetí zpět nebo od vydání konečného rozhodnutí o opravném prostředku nebo o přezkumu, pokud má odkladný účinek.

67. Článek 29 odst. 2 uvedeného nařízení upřesňuje, že pokud k přemístění nedojde během šestiměsíční lhůty [24], zanikne příslušnému členskému státu povinnost převzít nebo přijmout dotyčnou osobu zpět a příslušným státem se stává dožadující členský stát. Podle Soudního dvora dochází k přenesení příslušnosti na dožadující členský stát automaticky, aniž je nezbytné, aby příslušný členský stát nejprve odmítl přijmout či převzít dotčenou osobu zpět [25].

68. V článku 27 odst. 1 nařízení Dublin III se stanoví, že žadatel o mezinárodní ochranu má právo na podání účinného opravného prostředku k soudu co do skutkové i právní stránky proti rozhodnutí o přemístění nebo jeho přezkumu. Nadto z čl. 27 odst. 3 písm. c) nařízení Dublin III vyplývá, že v případě, že podle vnitrostátního práva může dotyčná osoba požádat o odložení výkonu rozhodnutí o přemístění, dokud nebude rozhodnuto o jejím odvolání nebo o přezkumu, musí soud, kterému byla tato žádost předložena, o ní rozhodnout v přiměřené lhůtě a v případě, že ji nevyhoví, musí rozhodnutí odůvodnit.

69. Pokud jde o šestiměsíční lhůtu stanovenou v čl. 29 odst. 1 a 2 nařízení Dublin III, vyplývá z bodu 44 rozsudku ze dne 25. října 2017, Shiri (C-201/16, EU:C:2017:805), že žadatel o mezinárodní ochranu musí mít k dispozici účinný a rychlý opravný prostředek, na jehož základě se může dovolat toho, že uvedená lhůta uplynula.

21 – Není totiž zřejmé, zda jsou i za takových okolností použitelná kritéria stanovená v kapitole III nařízení Dublin III, nebo zda příslušnost přechází bez dalšího na dožadující členský stát.

22 – Domnívám se, že nařízení Dublin III obsahuje v tomto směru mezeru v právní úpravě.

23 – Rozsudek ze dne 8. května 2014, N. (C-604/12, EU:C:2014:302, body 49 a 50).

24 – Podle čl. 29 odst. 2 nařízení Dublin III „[t]ato [šestiměsíční] lhůta může být prodloužena nejvýše na *jeden rok*, pokud přemístění nemohlo být uskutečněno z důvodu uvěznění dotyčné osoby, nebo až na *18 měsíců*, pokud je dotyčná osoba na útěku“. Kurzivou zvýraznil autor stanoviska.

25 – Viz rozsudek ze dne 25. října 2017, Shiri (C-201/16, EU:C:2017:805, body 27, 29 a 34). V bodě 39 uvedeného rozsudku Soudní dvůr uvádí, že „[p]ostupy, v jejichž rámci jsou osoby přijímány či přebírány zpět podle nařízení Dublin III, musí konkrétně respektovat celou řadu závazných lhůt, včetně šestiměsíční lhůty stanovené v čl. 29 odst. 1 a 2 tohoto nařízení. Tato ustanovení upravují tyto postupy a zároveň stejně jako kritéria stanovená v kapitole III uvedeného nařízení slouží k tomu, aby byl určen příslušný členský stát.“ V bodě 41 téhož rozsudku Soudní dvůr kromě toho rozhodl, že „lhůty podle článku 29 nařízení Dublin III [platí] nejen pro přijímání, ale i pro výkon rozhodnutí o přemístění“.

70. Vzhledem k tomu, že ve věci C-47/17 německé orgány zamítly žádost státního tajemníka o převzetí nebo přijetí dotčené osoby zpět [26] a na žádost státního tajemníka o nové posouzení vůbec neodpověděly [27], považuji s ohledem na skutečnost, že nebyl určen příslušný členský stát, otázku přemístění podle článku 29 nařízení Dublin III za předčasnou, či dokonce irelevantní.

71. Rovněž podotýkám, že Komise ve svém písemném vyjádření ve věci C-48/17 poznamenala, že „[d]ne 31. března 2016 oznámily nizozemské úřady advokátovi dotčené osoby, že nebudou posuzovat její žádost o azyl a že žadatele hodlají přemístit do Itálie. […] Dne 8. dubna 2016 upozornil advokát dotčené osoby, že Italská republika se nestala příslušným státem dne 26. ledna 2016, nýbrž dne 1. září 2015. Šestiměsíční lhůta pro přemístění stanovená v článku 29 nařízení Dublin III tudíž v té době již uplynula. […] Dne 27. září 2016 navrhl advokát dotčené osoby v rámci doplnění žalobních důvodů, že by bylo vhodné položit předběžnou otázku ohledně výkladu článku 5 nařízení č. 1560/2003 a článku 29 nařízení Dublin III – je totiž třeba určit, v jakém rozsahu je Italská republika příslušná k posouzení žádosti dotčené osoby o azyl, jelikož nebylo prokázáno, že by Švýcarská konfederace prodloužila šestiměsíční lhůtu stanovenou v článku 29 oznámením Italské republice, že dotčená osoba nemůže být Švýcarskou konfederací přemístěna, protože uvedenou zemi opustila a pokračovala na neznámé místo“.

72. Je přitom třeba zdůraznit, že předkládající soud nepoložil žádnou otázku týkající se článku 29 nařízení Dublin III. Otázky položené předkládajícím soudem se totiž týkají výhradně čl. 5 odst. 2 nařízení č. 1560/2003. Z výše uvedeného vyplývá, že Soudní dvůr nemá odpovídat na otázku, zda byly ve spojených věcech C-47/17 a C-48/17 dodrženy lhůty pro přemístění stanovené v článku 29 nařízení Dublin III.

3. Článek 31 odst. 3 směrnice 2013/32

73. Článek 31 odst. 1 směrnice 2013/32 stanoví, že [č]lenské státy vyřizují žádosti o mezinárodní ochranu v řízení o posouzení […]“. Mimoto podle čl. 31 odst. 3 této směrnice „[č]lenské státy zajistí, aby řízení o posouzení žádosti bylo skončeno do šesti měsíců od podání žádosti“. Podle téhož ustanovení počíná šestiměsíční lhůta běžet od okamžiku, kdy je podle nařízení Dublin III určen členský stát příslušný k posouzení této žádosti, žadatel se nachází na území tohoto členského státu a byl převzat příslušným orgánem.

74. Z výše uvedeného vyplývá, že žádosti o mezinárodní ochranu se vyřizují *zjevně až poté*, co byl určen příslušný členský stát v souladu s nařízením Dublin III a případně poté, co byla dotčená osoba přemístěna [28]. Takové určení a přemístění může přitom navzdory tomu, že nařízení Dublin III stanoví určité závazné lhůty, trvat – bez ohledu na požadavek urychleného vyřízení poměrně dlouho, pokud bylo zahájeno řízení o převzetí nebo přijetí zpět a pokud dotčená osoba využila dostupné opravné prostředky nebo žádost o přezkum, jež mají odkladný účinek [29]. Nelze tudíž stanovit obecně platnou nejzazší lhůtu, a dokonce ani přiměřenou lhůtu, pro takové určení [30], přestože se o to předkládající soud pokusil. Každou věc je nutné posuzovat samostatně.

26 – Viz bod 24 tohoto stanoviska.

27 – Viz bod 25 tohoto stanoviska.

28 – Podle Komise „[z] čl. 31 odst. 3 druhého pododstavce směrnice 2013/32 jasně vyplývá, že šestiměsíční lhůta pro posouzení žádosti o azyl (již lze prodloužit) začíná běžet od okamžiku, kdy je podle nařízení [Dublin III] určen příslušný členský stát, žadatel se nachází na území tohoto členského státu a byl převzat příslušným orgánem“ (viz bod 72 vyjádření Komise).

29 – Německá vláda vyjádřila v odpovědích na písemné otázky Soudního dvora názor, že nehledě na skutečnost, že účelem nařízení Dublin III je urychlené vyřizování žádostí o mezinárodní ochranu, „[n]elze ovšem dané řízení za všech okolností zkrátit na nejkratší možnou dobu, jelikož může dojít k jeho prodloužení, pokud žadatel podá opravný prostředek proti rozhodnutí, nebo pokud uprchne nebo je omezen na svobodě. Pro takové případy stanoví přímo nařízení Dublin III pozdější začátek běhu šestiměsíční lhůty stanovené v čl. 29 odst. 1 prvním pododstavci nebo možnost jejího prodloužení“ (viz bod 5 odpovědí německé vlády na otázky Soudního dvora).

30 – S ohledem na výše uvedené tudíž začíná nejzazší lhůta pro posouzení žádosti o mezinárodní ochranu běžet až v okamžiku určení příslušného členského státu, a to pouze tehdy, pokud byly splněny další podmínky stanovené v čl. 31 odst. 3 směrnice 2013/32.

75. Kromě toho je třeba uvést, že v rozsudku ze dne 26. července 2017, Mengesteab (C-670/16, EU:C:2017:587, bod 102) Soudní dvůr zdůraznil, že ustanovení nařízení Dublin III a směrnice 2013/32 upravují dvě odlišná řízení, která se vyznačují zvláštními požadavky a řídí se mimo jiné i stran lhůt odlišnými režimy.

76. Právě v těchto souvislostech je třeba posoudit otázky položené předkládajícím soudem ohledně řízení o novém posouzení podle čl. 5 odst. 2 nařízení č. 1560/2003.

B. K první předběžné otázce

77. Podstatou první otázky předkládajícího soudu je, zda musí dožádaný členský stát s ohledem na cíl, obsah a rozsah působnosti nařízení Dublin III a směrnice 2013/32 odpovědět na žádost o nové posouzení podle čl. 5 odst. 2 nařízení č. 1560/2003 ve lhůtě dvou týdnů. Předmětem uvedené otázky je mimo jiné určení, zda lhůta pro odpověď na žádost o nové posouzení stanovená v čl. 5 odst. 2 nařízení č. 1560/2003 představuje pro dožádaný členský stát závaznou lhůtu, jejíž nedodržení zakládá příslušnost daného členského státu k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu.

78. Před posouzením uvedené otázky je třeba se nejdříve zabývat povahou postupu zavedeného čl. 5 odst. 2 nařízení č. 1560/2003 a jeho případným právním základem [31].

79. Z bodu 1 odůvodnění nařízení č. 1560/2003 vyplývá, že účelem uvedeného nařízení je jasně vymezit některá zvláštní opatření k účinnému provádění nařízení Dublin III, „aby napomáhala spolupráci mezi orgány v členských státech příslušnými k provádění uvedeného nařízení, pokud jde o předávání a vyřizování žádostí za účelem převzetí a přijetí zpět, žádostí o informace a provádění přemístění“.

80. Jak uvádí maďarská vláda, „účelem nařízení č. 1560/2003 není zavést pravidla týkající se příslušnosti, jež nejsou stanovena v nařízení [Dublin III]“ [32].

81. Postup nového posouzení zavedený nařízením č. 1560/2003 totiž není výslovně upraven v nařízení Dublin III, které, jak upozornila německá vláda v odpovědi na písemné otázky Soudního dvora, neobsahuje výslovné zmocnění k zavedení takového postupu [33]. Přímo v čl. 5 odst. 2 nařízení č. 1560/2003 se uvádí, že postup, který zavádí, je dodatečným postupem, jehož účelem je podle mého

31 – Soudní dvůr se totiž dopisem ze dne 16. října 2017 zaslaným zúčastněným uvedeným v článku 23 statutu Soudního dvora dotázal dotčených na právní základ dodatečného postupu nového posouzení zavedeného článkem 5 odst. 2 nařízení č. 1560/2003. Žalobce v původním řízení ve věci C-48/17 se domnívá, že nařízení Dublin III vůbec nepřiznává Komisi pravomoc zavést postup nového posouzení. Německá vláda má za to, že i když nařízení Dublin III neobsahuje výslovné zmocnění k přijetí postupu nového posouzení, nařízení č. 1560/2003 „upřesňuje v [bodě 1 odůvodnění], že k účinnému provádění nařízení Dublin III musí být jasně vymezena celá řada zvláštních opatření. Účelem je zejména usnadnit ‚vyřízení‘ žádosti. Stejný účel má i článek 5 nařízení [č. 1560/2003], který obsahuje ustanovení o vyřizování žádostí v případě jejich zamítnutí.“ Žalobce v původním řízení ve věci C-48/17 uvedl na jednání dne 16. ledna 2018, že podle něj nemůže být právním základem sporného postupu nového posouzení čl. 29 odst. 4 nařízení Dublin III. Komise na uvedeném jednání tvrdila, že právním základem ustanovení čl. 5 odst. 2 nařízení č. 1560/2003 jsou čl. 17 odst. 3 nařízení Dublin II (jenž ne zcela přesně odpovídá článku 21 odst. 3 nařízení Dublin III) a čl. 29 odst. 4 nařízení Dublin III. Nizozemská vláda se v tomto ohledu přiklonila k vyjádření Komise.

32 – Viz bod 17 vyjádření maďarské vlády.

33 – Žádné takové zmocnění ostatně neobsahuje ani nařízení Dublin II.

názoru umožnit snazší provádění nařízení Dublin III [34]. Z výše uvedeného vyplývá, že žádost o nové posouzení nepředstavuje novou žádost o převzetí nebo přijetí zpět [35]. Mimoto jsou pravidla pro určení členského státu příslušného k posuzování žádostí o mezinárodní ochranu stanovena výlučně nařízením Dublin III [36].

82. Je pravda, že podle čl. 5 odst. 1 nařízení č. 1560/2003 je dožádaný členský stát, kterému byla předložena žádost o převzetí nebo o přijetí zpět, povinen uvést důvody svého zamítnutí a že odstavec 2 téhož článku stanoví, že domnívá-li se dožadující členský stát, že je toto zamítnutí založeno na nesprávném vyhodnocení, nebo může-li předložit doplňující důkazy, může požádat o nové posouzení své žádosti, a to v závazné lhůtě [37] tří týdnů od obdržení zamítavé odpovědi [38]. Podle téhož ustanovení kromě toho platí, že dožádaný stát „odpoví [*se vynasnaží* odpovědět] [39] do dvou týdnů“ [40].

34 – A v minulosti nařízení Dublin II. V tomto smyslu viz bod 1 odůvodnění nařízení č. 1560/2003.

35 – Domnívám se, že v souladu s čl. 21 odst. 1 a čl. 23 odst. 1 nařízení Dublin III, jakož i s rozsudkem ze dne 26. července 2017, Mengesteab (C-670/16, EU:C:2017:587, bod 67), může v případě zamítavé odpovědi dožádaného státu podat dožadující stát novou žádost o převzetí nebo přijetí zpět, *pod podmínkou, že byly dodrženy závazné lhůty stanovené v článcích 21 a 23 nařízení Dublin III*. Z uvedeného vyplývá, že si lze, přinejmenším teoreticky, představit možnost podání souběžných žádostí o převzetí nebo přijetí zpět. Pokud však uplynuly příslušné lhůty, nemůže již dožadující členský stát takovou žádost podat. Komise ve své odpovědi na písemné otázky Soudního dvora uvádí, že „[p]ostup podání žádosti o nové posouzení je využíván v nezanedbatelném počtu případů (v roce 2015 se jednalo o 2 903 žádostí, v roce 2016 o 8 442 žádostí), přičemž přibližně ve třetině případů bylo žádosti vyhověno (v roce 2015 bylo vyhověno 1 019 žádostem a v roce 2016 bylo vyhověno 2 489 žádostem)“.

36 – Jak uvádím níže v bodě 111 tohoto stanoviska, je dožádaný stát podle čl. 5 odst. 2 nařízení č. 1560/2003 příslušný k novému posouzení žádosti o mezinárodní ochranu pouze tehdy, pokud tuto svou příslušnost *výslovně* uznal v přiměřené lhůtě.

37 – V tomto ohledu je znění daného ustanovení zcela jasné, pokud jde o použití závazných pojmů: „[t]ato možnost *musí* být využita do tří týdnů od obdržení zamítavé odpovědi“.

38 – Komise v bodě 53 svého vyjádření uvádí, že „[n]ařízení Dublin III a nařízení č. 1560/2003 přijaté k jeho provedení obsahují řadu lhůt, které jsou jednoznačně závazné, avšak ne vše se řídí závaznými lhůtami. Právě z tohoto důvodu nelze přijmout výklad, který by byl v rozporu s jasným zněním daných ustanovení. Pokud jde o čl. 5 odst. 2 nařízení [č. 1560/2003], mohou nepochybně nastat případy, kdy musí orgány dožádaného členského státu posoudit složité případy, týkající se například nezletilých osob bez doprovodu a případných rodinných příslušníků; za takových okolností by byla závazná krátká lhůta v rozporu se stanoveným účelem, kterým je správné určení příslušného členského státu. Jasné znění čl. 5 odst. 2 nařízení č. 1560/2003 je tedy vedeno politickými důvody.“

39 – Ve španělském znění „se esforzará“, v dánském znění „bestraeber“, v anglickém znění „shall endeavour“, v italském znění „procura di“, v maďarském znění „törekszik“ a v nizozemském znění „zich beijveren“.

40 – Souhlasím s názorem Komise, že výraz „vynasnaží se“ a „obdobné výrazy použité v naprosté většině jazykových znění daného nařízení jsou zcela jasné“ a nezakládají povinnost odpovědět do dvou týdnů (viz body 51 a 52 jejího vyjádření). Žalobce v původním řízení ve věci C-47/17 se domnívá, že výraz „zich beijveren“ („vynasnaží se“) použitý v nizozemské jazykové verzi čl. 5 odst. 2 nařízení č. 1560/2003 lze vyložit jedině tak, že dožádaný členský stát je povinen vynaložit veškeré úsilí. Povinnost vynaložit veškeré úsilí nelze vykládat ve smyslu, že dožádaný členský stát *musí* odpovědět (viz bod 3.1 jeho vyjádření). Podle nizozemské vlády není dvoutýdenní lhůta uvedená v čl. 5 odst. 2 nařízení č. 1560/2003 závaznou lhůtou a dožádaný členský stát není povinen odpovědět do dvou týdnů (viz body 36 až 38 jejího vyjádření). Podle vlády Spojeného království „se dožádaný členský stát má pokusit odpovědět do dvou týdnů, není však povinen tak učinit. […] Výraz ‚vynasnaží se‘ by postrádal jakýkoli smysl, pokud by byla dožádanému členskému státu uložena absolutní povinnost odpovědět do dvou týdnů. Vyplývá z něj, že má být vynaloženo náležité a skutečné úsilí, aby byla odpověď poskytnuta v uvedené lhůtě, avšak uznává se, že to není vždy možné, a to z mnoha různých důvodů, například kvůli přetížení způsobenému velkým množstvím věcí vyřizovaných dožádaným členským státem nebo obtížnosti posuzované věci. Dožádaný členský stát není vázán uvedenou dvoutýdenní lhůtou bez výjimky. […] Daná situace se také liší od některých jiných lhůt stanovených v nařízení Dublin III: podle článku 22 uvedeného nařízení tak dožádaný členský stát ‚o žádosti o převzetí žadatele rozhodne do dvou měsíců ode dne obdržení žádosti‘. Podle čl. 25 odst. 1 dožádaný členský stát ‚rozhodne […] co nejrychleji a v každém případě nejpozději jeden měsíc ode dne, kdy byla žádost doručena‘.“ *„Pokud by unijní normotvůrce zamýšlel uložit absolutní povinnost, vyjádřil by tuto skutečnost zcela jasně*. Povinnost stanovená v čl. 5 odst. 2 […] nařízení [č. 1560/2003] je jiné povahy“ (viz body 11, 12 a 14 vyjádření vlády Spojeného království, kurzivou zvýraznil autor stanoviska).

83. Doplňuji ještě dvě úvahy. Zaprvé kromě skutečnosti, že podle samotného znění daného ustanovení není dvoutýdenní lhůta závazná [41], nespojuje čl. 5 odst. 2 nařízení č. 1560/2003 žádné právní účinky ani s nedodržením této lhůty, ani s případem, kdy není poskytnuta žádná odpověď na žádost o nové posouzení [42]. Na rozdíl od čl. 22 odst. 7 a čl. 25 odst. 2 nařízení Dublin III totiž čl. 5 odst. 2 nařízení č. 1560/2003 nestanoví, že by dožádaný členský stát byl povinen převzít nebo přijmout dotčenou osobu zpět.

84. Zadruhé nařízení Dublin III nevymezuje účinky zamítavé odpovědi na žádost o převzetí nebo přijetí zpět ve lhůtách stanovených v čl. 22 odst. 1 a 6 a v čl. 25 odst. 1 nařízení Dublin III. Mám za to, že postup nového posouzení upravený v čl. 5 odst. 2 nařízení č. 1560/2003 zavádí pouze konzultaci nebo strukturovaný dialog mezi dožadujícím členským státem a dožádaným členským státem následující po takové zamítavé odpovědi, aby bylo v souladu s nařízením Dublin III usnadněno určení příslušného členského státu, a byly tak splněny cíle nařízení Dublin III. Pokud je takový dodatečný postup dokončen v přiměřené lhůtě, a neohrozí tudíž splnění cíle urychleného vyřizování žádostí o mezinárodní ochranu v zájmu jak žadatelů o azyl, tak zúčastněných států, představuje nástroj, který přispívá k účinnému uplatňování nařízení Dublin III. Domnívám se, že vzhledem k tomu, že čl. 5 odst. 2 nařízení č. 1560/2003 [43] je naprosto nekogentní a jeho účelem je usnadnit uplatňování nařízení Dublin III, lze vyloučit jakékoli námitky jeho zneplatnění.

85. S ohledem na výše uvedené mám za to, že na první předběžnou otázku je třeba odpovědět záporně: dožádaný členský stát se sice má vynasnažit odpovědět na žádost o nové posouzení upravenou v čl. 5 odst. 2 nařízení č. 1560/2003 do dvou týdnů, nemá však právní povinnost odpovědět v uvedené lhůtě. Mimoto čl. 5 odst. 2 nařízení č. 1560/2003 nespojuje žádné právní účinky s neposkytnutím odpovědi na žádost o nové posouzení v téže lhůtě.

C. Ke druhé předběžné otázce

86. Podstatou druhé otázky předkládajícího soudu, která je položena pouze pro případ záporné odpovědi na první otázku, je, zda je v takovém případě třeba s ohledem na čl. 5 odst. 2 poslední větu nařízení č. 1560/2003 použít lhůtu nejvýše jednoho měsíce stanovenou v čl. 25 odst. 1 nařízení Dublin III.

41 – Podle nizozemské vlády je tato lhůta „pouhým vodítkem pro dožádaný členský stát“. Komise má za to, že účelem nařízení č. 1560/2003 „není stanovit přísně závaznou lhůtu, ale uvést pouze rámcovou lhůtu, která by měla být dodržena, je-li to možné“. Zmíněná lhůta je tudíž čistě orientační. Švýcarská konfederace, která předložila vyjádření pouze k první předběžné otázce, nezaujímá tak jednoznačný postoj a uvádí, že „[z]e znění daného ustanovení lze dovodit, že lhůta stanovená v čl. 5 odst. 2 […] nařízení [č. 1560/2003] je čistě orientační, a nikoli prekluzivní. Je tedy celkem zřejmé, zejména vychází-li se z některých jazykových znění čl. 5 odst. 2, […] že povinnost dožádaného [členského státu] odpovědět do dvou týdnů nelze chápat tak, že by z nedodržení této lhůty musely bezprostředně plynout právní důsledky. Povinnost ‚vynasnažit se‘ naopak naznačuje v souvislosti se lhůtou pro odpověď na žádost o nové posouzení jistou pružnost. Dožádaný členský stát může tudíž platně odpovědět na takovou žádost i po uplynutí dvoutýdenní lhůty. Z účelu nařízení Dublin III však v tomto smyslu vyplývá, že lhůta stanovená v čl. 5 odst. 2 nařízení […] č. 1560/2003 představuje *povinnost, jíž je třeba v zásadě dodržet, a nikoli pouze orientační údaj, který není nijak relevantní*.“ Kurzivou zvýraznil autor stanoviska.

42 – Vláda Spojeného království uvádí, že „na rozdíl například od článků 22 a 25 nařízení Dublin III není stanoven automatický přechod příslušnosti, pokud dožádaný členský stát neodpoví […] do dvou týdnů […]“ (viz bod 20 vyjádření vlády Spojeného království). Podle maďarské vlády lze v této souvislosti „konstatovat, že ani nařízení [Dublin III], ani nařízení č. 1560/2003 nespojuje výslovně žádné právní důsledky s neposkytnutím odpovědi na žádost o nové posouzení nebo s překročením lhůty dvou týdnů stanovené za tímto účelem, a tedy ani žádné důsledky, jež by měly dopad na příslušnost k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu“ (viz bod 18 vyjádření maďarské vlády). Německá vláda v odpovědích na písemné otázky Soudního dvora vyjádřila názor, že „[n]ařízení Dublin III nestanoví žádné právní důsledky pro případ neposkytnutí odpovědi na žádost o nové posouzení žádosti o převzetí nebo přijetí zpět. […] [J]e třeba uvést, že vzhledem k neexistenci právního základu v nařízení Dublin III nemůže v důsledku neposkytnutí odpovědi dojít k přenesení příslušnosti.“

43 – Jak vyplývá z vlastního znění uvedeného ustanovení, a zejména výrazu „vynasnaží se“.

87. Článek 5 odst. 2 nařízení č. 1560/2003 stanoví závaznou třítýdenní lhůtu pro podání žádosti a žádoucí dvoutýdenní lhůtu pro odpověď na takovou žádost. Je třeba připomenout, že podle poslední věty uvedeného ustanovení se „dodatečným postupem“, který je v něm upraven, neobnovují ani nemění lhůty stanovené v čl. 22 odst. 1 a 6 a v čl. 25 odst. 1 nařízení Dublin III [44].

88. Postup nového posouzení je totiž zcela odlišný od řízení o převzetí a přijetí zpět upravených nařízením Dublin III a nemá žádný vliv na lhůty stanovené v příslušných ustanoveních uvedeného nařízení.

89. Vzhledem k tomuto jasnému a přesnému rozlišení se domnívám, že lhůty stanovené v čl. 5 odst. 2 nařízení č. 1560/2003 zejména nejsou dotčeny řízením o přijetí zpět upraveným v článku 25 nařízení Dublin III [45]. Lhůty stanovené v článku 25 nařízení Dublin III nelze tudíž použít na postup nového posouzení zavedený článkem 5 odst. 2 nařízení č. 1560/2003.

90. Z výše uvedených důvodů mám za to, že na druhou předběžnou otázku je třeba odpovědět záporně: na postup nového posouzení podle čl. 5 odst. 2 nařízení č. 1560/2003 nelze použít lhůtu nejvýše jednoho měsíce stanovenou v čl. 25 odst. 1 nařízení Dublin III.

D. Ke třetí a čtvrté předběžné otázce

91. Podstatou třetí otázky předkládajícího soudu, která je položena pro případ záporné odpovědi na druhou otázku, je, zda má dožádaný členský stát odpovědět na žádost o nové posouzení v přiměřené lhůtě. Podstatou čtvrté otázky předkládajícího soudu, která je položena pro případ kladné odpovědi na třetí otázku, je, zda se i po více než sedmi a půl týdnech [46] či šesti měsících [47] stále ještě jedná o lhůtu přiměřenou. V případě záporné odpovědi na čtvrtou otázku se předkládající soud ptá, jak je třeba chápat přiměřenou lhůtu.

92. Uvedené dvě otázky je podle mého názoru vhodné posoudit společně, jelikož spolu souvisí.

93. Článek 5 odst. 2 nařízení č. 1560/2003 stanoví, že dožádaný členský stát se musí *vynasnažit* odpovědět na žádost o nové posouzení do dvou týdnů. Tím se dožádaný členský stát vybízí, aby jednal v duchu spolupráce s cílem co nejdříve určit příslušný členský stát [48]. Je zjevné, že i pokud dožádaný členský stát nedodrží tuto orientační lhůtu, musí odpovědět v přiměřené lhůtě, aby nebylo ohroženo splnění cíle urychleného určení členského státu příslušného k vyřízení žádostí o mezinárodní ochranu a aby byla dodržena zásada řádné správy a zásada efektivity.

44 – Článek 5 odst. 2 nařízení č. 1560/2003 stanoví, že „[d]ožádaný členský stát odpoví [se vynasnaží odpovědět] do dvou týdnů. V žádném případě nesmí tento dodatečný postup přesáhnout lhůty stanovené *v čl. 18 odst. 1 a 6 a čl. 20 odst. 1 písm. b) nařízení [Dublin II]*.“ Kurzivou zvýraznil autor stanoviska. Článek 18 odst. 1 a 6 a čl. 20 odst. 1 písm. b) nařízení Dublin II odpovídají článku 22 odst. 1 a 6 a článku 25 odst. 1 nařízení Dublin III.

45 – Komise má za to, že tyto lhůty tudíž nelze prodloužit ani „nemohou vést k přenesení příslušnosti. *Jinými slovy to znamená, že po zamítavé odpovědi ve smyslu čl. 5 odst. 1 nařízení č. 1560/2003 může být založena příslušnost dožádaného členského státu pouze tehdy, pokud posledně uvedený takovou příslušnost sám uzná. Důvodem je skutečnost, že žádost o nové posouzení nepředstavuje novou žádost o přijetí zpět.* Na základě žádosti o nové posouzení je dožádaný členský stát pouze povinen znovu posoudit danou situaci a ověřit, zda trvá na své zamítavé odpovědi, nic více. Jiný výklad by byl ostatně v rozporu s hierarchií právních norem, jelikož by to znamenalo, že prováděcí předpis se odchyluje od základního nařízení.“ Kurzivou zvýraznil autor stanoviska.

46 – Věc C-48/17

47 – Věc C-47/17. Ve spojených věcech C-47/17 a C-48/17 předkládající soud uvádí, že podle čl. 31 odst. 3 směrnice 2013/32 „[č]lenské státy zajistí, aby řízení o posouzení žádosti o azyl bylo skončeno do šesti měsíců od podání žádosti. Závěr, že by doba nového posuzování podle čl. 5 odst. 2 nařízení [č. 1560/2003], týkající se otázky, který členský stát je příslušný pro posouzení žádosti o azyl, mohla být delší než lhůta stanovená pro přijetí rozhodnutí o samotné žádosti o azyl, jež musí být navíc přijato poté, co je rozhodnuto o příslušnosti k posouzení této žádosti, proto postrádá logiku.“ V souladu s mými úvahami uvedenými v bodě 75 tohoto stanoviska se domnívám, že lhůty stanovené ve směrnici 2013/32, zejména v jejím čl. 31 odst. 3, jsou jasně odlišné od lhůt stanovených nařízením Dublin III, a tudíž i lhůt stanovených nařízením č. 1560/2003.

48 – V souladu se zásadou loajální spolupráce zakotvenou v čl. 4 odst. 3 SEU jsou totiž členské státy zejména povinny usnadňovat Unie plnění jejích úkolů.

94. To znamená, že v rámci uplatňování čl. 5 odst. 2 nařízení č. 1560/2003 nelze předem určit, co se rozumí přiměřenou lhůtou, a její délku je vždy nutné posoudit podle konkrétních okolností [49] dané věci, přičemž je třeba respektovat potřebu urychleného vyřizování žádostí, jež je hlavní zásadou nařízení Dublin III [50]. Vzhledem k tomu, že taková analýza vyžaduje posouzení skutkových okolností dané věci, je podle mého názoru na předkládajícím soudu, aby v konkrétní věci s ohledem na všechny relevantní skutečnosti [51] ověřil, zda dožádaný členský stát dodržel přiměřenou lhůtu pro odpověď na žádost o nové posouzení. Naproti tomu, jak vyplyne z mé odpovědi na pátou a šestou předběžnou otázku níže, neposkytnutí odpovědi na žádost o nové posouzení v přiměřené lhůtě znamená, že dožadující členských stát musí přijmout příslušnost k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu [52].

95. Nicméně je třeba připomenout, že čl. 5 odst. 2 nařízení č. 1560/2003 nestanoví žádné právní důsledky pro dožádaný členský stát, pokud nedodrží dvoutýdenní lhůtu, a ostatně ani lhůtu přiměřenou.

96. Z výše uvedeného vyplývá, že na třetí a čtvrtou předběžnou otázku je třeba odpovědět, že dožádaný členský stát se musí vynasnažit odpovědět na žádost o nové posouzení do dvou týdnů a v každém případě v přiměřené lhůtě. Je na předkládajícím soudu, aby po zvážení všech relevantních okolností v každém jednotlivém případě posoudil, zda lhůta uplatněná dožádaným členským státem byla přiměřená.

E. K páté a šesté předběžné otázce

1. Argumenty

97. Podstatou páté a šesté otázky předkládajícího soudu je, jaké důsledky nastanou v případě, že dožádaný členský stát neodpoví na žádost o nové posouzení, a konkrétně zda je v takovém případě k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu příslušný dožadující členský stát, nebo dožádaný členský stát.

98. Žalobce v původním řízení ve věci C-47/17 má za to, že pokud dožádaný členský stát neodpoví do dvou týdnů [53], nebo neodpoví vůbec, stává se k vyřízení žádosti o azyl s konečnou platností příslušným dožadující členský stát. Domnívá se, že „[v]zhledem k tomu, že důsledky opožděného rozhodnutí o původní žádosti o převzetí nebo přijetí zpět jsou *výslovně* stanoveny v čl. 25 odst. 2 nařízení [Dublin III], nelze uvedené ustanovení *implicitně* použít na postup nového posouzení. Je tudíž třeba […] učinit závěr, že jelikož je přechod příslušnosti na členský stát mimořádně radikálním opatřením, může být upraven jedině výslovným ustanovením. Nestanoví-li žádné konkrétní ustanovení, že v rámci postupu nového posouzení přechází v případě neposkytnutí odpovědi příslušnost na dožádaný členský stát, zůstává příslušným dožadující členský stát. Kromě toho [žalobce v původním řízení ve věci

49 – Podle vlády Spojeného království „[n]elze určit, co se rozumí ‚přiměřenou lhůtou', jelikož tento pojem závisí z podstaty věci na skutkových okolnostech. Co je přiměřené, záleží na souvislostech" (viz bod 22 vyjádření vlády Spojeného království).

50 – Ve věci C-47/17 německé orgány *neodpověděly na žádost o nové posouzení podanou státním tajemníkem dne 14. dubna 2016*. Je třeba připomenout, že ve věci C-48/17 italské orgány na základě žádosti o nové posouzení podané státním tajemníkem dne 1. prosince 2015 a upomínky ze dne 18. ledna 2016 uznaly příslušnost k posouzení žádosti dotčené osoby o mezinárodní ochranu dne 26. ledna 2016, tedy *méně než dva měsíce* od podání dané žádosti.

51 – Komise uvedla jako orientační vodítko, že mezi skutkové okolnosti a faktory, jež by mohly být případně relevantní pro takové posouzení, patří „zejména […] rozsah šetření a úkonů potřebných k posouzení žádosti a také případná přetíženost příslušných orgánů". Nizozemská vláda má za to, že „pro zodpovězení otázky, zda se jedná o přiměřenou lhůtu, mohou být relevantní zejména tyto aspekty: [1] dotčené orgány dožadujícího členského státu a dožádaného členského státu musely vyhledávat mnoho informací o dotčené osobě, [2] dotčené orgány dožadujícího členského státu a dožádaného členského státu spolu musely vícekrát jednat, například z důvodu vyjasnění odlišných názorů, [3] dotčené orgány dožádaného členského státu čelily zvýšenému pracovnímu zatížení, například z důvodu příchodu mimořádně velkého množství žadatelů o azyl".

52 – Viz bod 113 tohoto stanoviska.

53 – Nebo v přiměřené lhůtě.

C-47/17] uvádí, že mezi danými dvěma řízeními je zásadní rozdíl. V případě postupu nového posouzení totiž již existuje výslovná zamítavá odpověď na žádost o přijetí zpět, čímž je založena příslušnost dožadujícího členského státu. Příslušnost dožádaného členského státu může být přesto založena, avšak pouze tehdy, pokud vyhoví (v přiměřené lhůtě) žádosti o nové posouzení."

99. V odpovědích na písemné otázky Soudního dvora vyjádřil žalobce v původním řízení ve věci C-48/17 [54] názor, že v případě zamítavé odpovědi dožádaného členského státu na žádost o převzetí nebo přijetí zpět je k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu příslušný dožadující členský stát. Má za to, že okolnost, že dožádaný členský stát později změní názor a je připraven převzít nebo přijmout zpět dotčenou osobu, nemůže již změnit příslušnost k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu [55]. Podle žalobce v původním řízení ve věci C-48/17 dochází k určení členského státu příslušného k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu – v závislosti na okolnostech – nejpozději po dvou a půl měsících, třech a půl měsících, čtyřech měsících nebo pěti měsících od podání žádosti o ochranu. Domnívá se, že podle čl. 31 odst. 3 směrnice 2013/32 musí být řízení o posouzení žádosti dokončeno do šesti měsíců. Má také za to, že postup nového posouzení nelze uplatnit po uplynutí lhůt stanovených v čl. 22 odst. 1 a 6 a v čl. 25 odst. 1 nařízení Dublin III.

100. Žalobce v původním řízení ve věci C-48/17 uvádí, že dodatečný postup nového posouzení upravený článkem 5 odst. 2 nařízení č. 1560/2003 nebyl zaveden na základě čl. 21 odst. 3, čl. 23 odst. 3, čl. 23 odst. 4 či čl. 24 odst. 5 nařízení Dublin III, které jsou coby právní základ uvedeny v preambuli nařízení č. 1560/2003. „Vzhledem k tomu, že nařízením […] Dublin III není Komisi přiznána pravomoc zavést postup nového posouzení, je čl. 5 odst. 2 […] nařízení [č. 1560/2003] neplatný pro rozpor s články 290 a 291 SFEU". Domnívá se také, že toto ustanovení postrádá platnost ještě z dalšího důvodu, jelikož postup nového posouzení v něm zavedený je v rozporu s účelem vyjádřeným v bodě 5 odůvodnění nařízení Dublin III [56] a s potřebou účinné ochrany práva na azyl a práva každého na to, aby jeho záležitosti byly řešeny nestranně, spravedlivě a v přiměřené lhůtě. Týž žalobce konečně uvádí, že dohodovací řízení podle článku 37 nařízení Dublin III nelze použít k urovnání sporu v konkrétním případě konkrétního žadatele o mezinárodní ochranu.

101. Nizozemská vláda má za to, že „[p]okud dožádaný členský stát neodpoví včas na žádost o nové posouzení, nestává se příslušným členským státem". „Vzhledem k tomu, že čl. 5 odst. 2 nařízení [č. 1560/2003] takový důsledek jasně nestanoví, nestává se dožádaný členský stát v případě, že uplynula lhůta pro odpověď, příslušným k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu." „Obdobně se příslušným členským státem nestává přímo ani dožadující členský stát, pokud dožádaný členský stát neodpoví ve lhůtě stanovené v čl. 5 odst. 2 nařízení [č. 1560/2003]. Nařízení [č. 1560/2003] ani nařízení [Dublin III] neupřesňuj[í], že by v případě překročení lhůty pro odpověď na žádost o nové posouzení byl příslušným dožadující členský stát."

102. Podle téže vlády ze systému zavedeného nařízením Dublin III vyplývá, „že překročení lhůty stanovené v čl. 5 odst. 2 nařízení [č. 1560/2003] nezakládá nutně příslušnost dožadujícího členského státu. Dožadující členský stát má totiž i jiné možnosti, pokud dožádaný členský stát nevyhoví žádosti o nové posouzení. […] [D]ožadující členský stát může například s ohledem na nově získané informace učinit závěr, že příslušným je ještě jiný členský stát […]. Tak tomu bylo ve věci C-48/17, v níž nizozemské orgány předložily Itálii žádost o přijetí zpět na základě informací, jež získaly od švýcarských orgánů v odpovědi na žádost o přijetí zpět. Obdobně se mohou nové informace, podle nichž je příslušným jiný členský stát, vyjít najevo v průběhu postupu nového posouzení. […] Dožadující členský stát musí nejdříve určit, že na základě kritérií uvedených v nařízení [Dublin III]

54 – Doplňuji, že žalobce v původním řízení ve věci C-48/17 na jednání dne 16. ledna 2018 potvrdil, že ve své žalobě v původním řízení navrhoval, aby byla jeho žádost posouzena nizozemskými, nikoli italskými orgány.

55 – Viz obdobně bod 59 rozsudku ze dne 26. července 2017, Mengesteab (C 670/16, EU:C:2017:587).

56 – Podle bodu 5 odůvodnění uvedeného nařízení Dublin III by metoda určení příslušného členského státu „měla být založena na objektivních a spravedlivých kritériích".

nelze jako příslušný označit žádný jiný stát, nebo že přemístění do prvního členského státu, ve kterém byla podána uvedená žádost, není možné. Až v takovém okamžiku se stane příslušným členským státem ten členský stát, který vede řízení o určení příslušného členského státu (čl. 3 odst. 2 třetí pododstavec nařízení [Dublin III]).“

103. Vláda Spojeného království se domnívá, že „odpověď na žádost o nové posouzení je namístě *až poté*, kdy byla vyřešena otázka příslušnosti k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu. Z podstaty věci již musel v té chvíli dožádaný členský stát zamítnout žádost o převzetí nebo přijetí zpět, čímž byla založena příslušnost dožadujícího členského státu. Systém označovaný jako ‚Dublin III‘ tak dosáhl zamýšleného cíle, tedy určit, který členský stát je příslušný. Postup nového posouzení vymezený v čl. 5 odst. 2 nařízení [č. 1560/2003] upravuje možnost dožadujícího členského státu napadnout rozhodnutí dožádaného členského státu, avšak, což je podstatné, za situace, kdy již byla určena příslušnost.“

104. Maďarská vláda je toho názoru, že „pokud členský stát neodpoví na žádost o nové posouzení žádosti o převzetí nebo přijetí zpět, určí se členský stát příslušný k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu podle výslovné nebo konkludentní odpovědi na původní žádost o převzetí nebo přijetí zpět. Pokud dožádaný členský stát neodpoví na žádost o přijetí zpět do jednoho měsíce nebo do dvou týdnů, pak v souladu s článkem 25 nařízení [Dublin III] takové neposkytnutí odpovědi znamená, že žádosti bylo vyhověno, což má za následek vznik povinnosti dožádaného státu přijmout dotyčnou osobu zpět. Naopak se rozumí samo sebou, že zamítavá odpověď nezakládá příslušnost dožádaného státu.“

105. Komise se v souladu s jí navrhovanou odpovědí na druhou předběžnou otázku domnívá, „že pokud dožádaný členský stát odpoví na žádost o nové posouzení v nepřiměřeně dlouhé lhůtě, nezakládá taková skutečnost přenesení příslušnosti“. Má za to, že „v takové situaci, jako je situace dotčená ve věci C-47/17 v původním řízení, nevyplývají pro členský stát ze skutečnosti, že neodpověděl na žádost o nové posouzení do dvou týdnů nebo v přiměřené lhůtě, žádné právní důsledky, protože daný dožádaný stát již ve lhůtě stanovené v čl. 25 odst. 1 nařízení [Dublin III] zamítl žádost o přijetí zpět, a poté již nedochází k automatickému přechodu příslušnosti na dožádaný členský stát z důvodu uplynutí času. Za takových okolností, jaké nastaly ve věcech v původním řízení, předně nedochází k přenesení příslušnosti na dožadující členský stát na základě nařízení [Dublin III] nebo nařízení č. 1560/2003: ve věci C-48/17 již byla příslušnost určena na základě mlčky učiněného vyhovění žádosti o přijetí zpět, zatímco v situaci dotčené ve věci C-47/17 dožadující členský stát oprávněně považoval shodu nalezenou v rámci systému Eurodac za spolehlivý důkaz, že příslušným státem je dožádaný členský stát jakožto první stát, ve kterém byla podána žádost o azyl.“

106. Komise uvádí, že „[n]a rozdíl od toho, jaký názor zřejmě zastává předkládající soud, nebyly nizozemské orgány povinny prohlásit se příslušnými okamžitě po uplynutí orientační lhůty dvou týdnů, ve které měl dožádaný členský stát odpovědět na žádost o nové posouzení. Nizozemsko nepostupovalo nijak nepřiměřeně, když čekalo několik měsíců, než německé orgány vyřeší problém […] spojený s žádostmi o nové posouzení. Nakonec se Nizozemsko prohlásilo příslušným dne 14. prosince 2016, což lze považovat za odůvodněné na základě čl. 3 odst. 1 nebo článku 17 nařízení Dublin III.“

107. V odpovědích na písemné otázky Soudního dvora německá vláda uvádí, že „zamítavá odpověď dožádaného členského státu na žádost o převzetí nebo přijetí zpět ve lhůtách stanovených v čl. 22 odst. 1 a 6 a čl. 25 odst. 1 nařízení Dublin III zakládá v zásadě příslušnost dožadujícího členského státu k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu. Tato příslušnost vzniká v okamžiku, kdy je dožadujícímu členskému státu doručeno zamítnutí žádosti.“ Německá vláda dodává, že i když „dožádaný členský stát neodpoví ve lhůtě dvou týdnů stanovené v čl. 5 odst. 2 nařízení [č. 1560/2003] […], není důsledkem takové skutečnosti […] přechod příslušnosti na dožádaný členský stát. Příslušným zůstává dožadující členský stát. Pokud po zjištění nových skutečností není již možné znovu požádat dožádaný členský stát

o převzetí nebo přijetí dotčené osoby zpět […], končí dnem zamítnutí žádosti o nové posouzení nebo marným uplynutím lhůty pro odpověď stanovené v čl. 5 odst. 2 […] nařízení [č. 1560/2003] postup nového posouzení a začíná běžet lhůta pro vyřízení žádosti stanovená v čl. 31 odst. 3 směrnice [2013/32].“

2. Analýza

108. Domnívám se, že vzhledem k tomu, že čl. 22 odst. 1 a 6 a čl. 25 odst. 1 nařízení Dublin III nevymezují právní účinky zamítavé odpovědi dožádaného členského státu na žádost o převzetí nebo přijetí dotčené osoby zpět, nestává se dožadující členský stát v daném okamžiku bez dalšího příslušným k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu [57].

109. Dožadující členský stát totiž může, pokud jsou dodrženy závazné lhůty stanovené v článcích 21 a 23 nařízení Dublin III, podat novou žádost o převzetí nebo přijetí zpět k jinému členskému státu než k prvnímu dožádanému členskému státu, na jejímž základě může být případně určena příslušnost tohoto jiného členského státu k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu.

110. Kromě toho může dožadující členský stát, domnívá-li se, že zamítavá odpověď je založena na nesprávném vyhodnocení, nebo může-li předložit doplňující důkazy [58], požádat o nové posouzení své žádosti o převzetí nebo přijetí zpět podle čl. 5 odst. 2 nařízení č. 1560/2003, a to ve lhůtě tří týdnů od obdržení zamítavé odpovědi.

3. Výslovné uznání příslušnosti k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu členským státem

111. Mám rovněž za to, že *pokud jsou splněna kritéria určení příslušného členského státu stanovená v nařízení Dublin III, zejména v jeho kapitole III*, je dožádaný členský stát v souladu s čl. 5 odst. 2 nařízení č. 1560/2003 příslušný k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu, pokud svou příslušnost *výslovně* uzná ve lhůtě přiměřené [59] s ohledem na okolnosti dané věci [60].

112. Vyvstává tedy otázka, co se rozumí přiměřenou lhůtou pro odpověď na žádost o nové posouzení. Jak jsem již uvedl v bodech 94 až 96 tohoto stanoviska, přiměřenou lhůtu nelze podle mého názoru stanovit předem a obecně. K zajištění co největší právní jistoty je však vhodné poskytnout v tomto směru vnitrostátnímu soudu několik vodítek [61].

113. Vzhledem k tomu, že dožádaný členský stát již odpověděl zamítavě na žádost o převzetí nebo přijetí zpět a že na žádost o nové posouzení je třeba odpovědět v orientační lhůtě dvou týdnů, mám za to, že pokud nebyla poskytnuta odpověď na žádost o nové posouzení týkající se téže osoby ve lhůtě jednoho měsíce, již lze za výjimečných okolností prodloužit na dva měsíce, musí dožadující členský stát přijmout příslušnost k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu. Naproti tomu, pokud dožádaný členský výslovně uzná svou příslušnost v přiměřené lhůtě, stane se příslušným k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu.

57 – Viz body 62 a 63 tohoto stanoviska.

58 – Je třeba připomenout, že podle čl. 5 odst. 1 nařízení č. 1560/2003 musí být uvedeny úplné důvody zamítavé odpovědi.

59 – Je namístě připomenout, že dvoutýdenní lhůta je pouze orientační. Mimoto se domnívám, že odpověď poskytnutá včas znamená totéž, co odpověď poskytnutá v přiměřené lhůtě.

60 – V takovém okamžiku se daný členský stát stává příslušným k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu. Kromě toho začíná od takového výslovného uznání příslušnosti dožádaným členským státem běžet šestiměsíční lhůta pro přemístění dotčené osoby podle článku 29 nařízení Dublin III.

61 – V žádném případě je nelze vykládat jako závazné nejzazší lhůty.

114. V tomto směru připomínám, že ve věci C-48/17 italské orgány na základě žádosti o nové posouzení podané státním tajemníkem dne 1. prosince 2015 a upomínky ze dne 18. ledna 2016 uznaly příslušnost k posouzení žádosti dotčené osoby o mezinárodní ochranu dne 26. ledna 2016, tedy ve lhůtě *méně než dvou měsíců* od podání dané žádosti.

115. Ačkoli je na předkládajícím soudu, aby podle okolností projednávané věci ověřil, zda státní tajemník dodržel požadavek urychleného vyřízení, mám za to, že pokud dožádaný členský stát výslovně uzná svou příslušnost k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu, jako tomu je v projednávané věci, musí o tom dožadující členský stát informovat dotčenou osobu co nejdříve.

116. Nizozemské orgány informovaly právního zástupce žalobce v původním řízení ve věci C-48/17, že se nebudou zabývat jeho žádostí o mezinárodní ochranu a že jej přemístí do Itálie, dne 31. března 2016, tedy více než dva měsíce po dni 26. ledna 2016, kdy italské orgány uznaly příslušnost k posouzení dané žádosti o mezinárodní ochranu.

117. Mám za to, s výhradou ověření předkládajícím soudem, že nizozemské orgány nejednaly v tomto směru v souladu s požadavkem urychleného vyřízení. Je na předkládajícím soudu, aby případně uplatnil sankce stanovené vnitrostátním právem.

4. Neposkytnutí odpovědi na žádost o nové posouzení dožádaným členským státem.

118. Vzhledem k tomu, že čl. 5 odst. 2 nařízení č. 1560/2003 nestanoví žádné právní důsledky, pokud dožádaný členský stát neodpoví na žádost o nové posouzení v přiměřené lhůtě, neznamená takové neposkytnutí odpovědi, že by daný členský stát uznal svou příslušnost k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu.

119. Domnívám se, že pokud dožádaný členský stát neodpoví[62] na žádost o nové posouzení v přiměřené lhůtě, nebo pokud odmítne uznat svou příslušnost k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu[63], je k takovému posouzení příslušný[64] dožadující členský stát, který musí o této skutečnosti informovat dotčenou osobu co nejdříve, protože jinak by zůstala v jistém právním vakuu[65], kdy by nebyl k posouzení její žádosti o mezinárodní ochranu příslušný ani dožadující členský stát, ani dožádaný členský stát. Taková situace by byla v rámci „systému Dublin III“ zcela nepřijatelná, jelikož jeho východiskem je potřeba zajistit právní jistotu při určování členského státu příslušného k vyřízení žádosti o mezinárodní ochranu, a je v něm tudíž stanoven požadavek na urychlené vyřizování žádostí.

120. Je třeba uvést, že ve věci C-47/17 uplynulo od 14. dubna 2016, kdy státní tajemník podal německým orgánům žádost o nové posouzení, do 14. prosince 2016, kdy se nakonec prohlásilo příslušným k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu Nizozemské království[66], jelikož německé orgány na žádost o nové posouzení neodpověděly[67], osm měsíců.

62 – Domnívám se, že i když může být v odpovědi odkazováno na obecné okolnosti, například příchod velkého počtu žadatelů o mezinárodní ochranu, musí se daná odpověď v každém případě týkat konkrétně dotčené osoby.

63 – Taková situace není předmětem původních řízení.

64 – S ohledem na okolnosti dané věci.

65 – Nebo přinejmenším v „právním limbu“.

66 – Je třeba připomenout, že žalobce v původním řízení v uvedené věci zahájil hladovku a přestal přijímat tekutiny a podal žalobu k předkládajícímu soudu pro průtahy při určování členského státu příslušného k posouzení jeho žádosti o mezinárodní ochranu.

67 – Konkrétně v případě žalobce v původním řízení ve věci C-47/17 nebyla zřejmě německým orgánům zaslána žádná upomínka. Mimoto se ukázalo, že i když byly nizozemské a německé orgány v kontaktu ohledně sejmutí otisků prstů pro systém Eurodac, nebylo zahájeno dohodovací řízení podle článku 37 nařízení Dublin III. Podle Komise je toto řízení zamýšleno právě pro případy, kdy se členské státy nejsou schopny dohodnout na jakékoli záležitosti související s uplatňováním nařízení Dublin III. Komise uvádí, že toto řízení *nebylo dosud nikdy uplatněno*.

121. Domnívám se, s výhradou ověření předkládajícím soudem, že taková lhůta je nepřiměřená a nemůže být odůvodněna ani tím, že členské státy čelí přílivu velkého počtu žadatelů o mezinárodní ochranu, a je proto namístě uložit z tohoto důvodu finanční sankci podle vnitrostátního práva.

122. Z výše uvedeného vyplývá, že na pátou a šestou předběžnou otázku je třeba odpovědět takto:

– vzhledem k tomu, že čl. 22 odst. 1 a 6 a čl. 25 odst. 1 nařízení Dublin III nevymezují právní účinky zamítavé odpovědi dožádaného členského státu na žádost o převzetí nebo přijetí dotčené osoby zpět, nestává se dožadující členský stát v daném okamžiku bez dalšího příslušným k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu;

– dožadující členský stát může, pokud jsou dodrženy závazné lhůty stanovené v článcích 21 a 23 nařízení Dublin III, podat novou žádost o převzetí nebo přijetí zpět k jinému členskému státu než k prvnímu dožádanému členskému státu, na jejímž základě může být případně určena příslušnost tohoto jiného členského státu k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu;

– pokud po zamítavé odpovědi na žádost o převzetí nebo přijetí zpět ve lhůtách stanovených v čl. 22 odst. 1 a 6 a čl. 25 odst. 1 nařízení Dublin III dožádaný členský stát, kterému byla předložena žádost o nové posouzení podle čl. 5 odst. 2 nařízení č. 1560/2003, výslovně uzná v přiměřené lhůtě svou příslušnost k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu, stává se příslušným k jejímu posouzení a musí o této skutečnosti co nejdříve vyrozumět dotčenou osobu;

– naproti tomu, pokud dožádaný členský stát neodpoví na žádost o nové posouzení v přiměřené lhůtě, nebo pokud odmítne uznat svou příslušnost k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu, bude k takovému posouzení příslušný dožadující členský stát, který bude muset o této skutečnosti co nejdříve vyrozumět dotčenou osobu.

VI. Závěry

123. S ohledem na veškeré výše uvedené úvahy navrhuji, aby Soudní dvůr odpověděl na předběžné otázky položené Rechtbank Den Haag zittingsplaats Haarlem (Soud prvního stupně v Haagu, místo jednání Haarlem, Nizozemsko) takto:

– dožádaný členský stát se sice má vynasnažit odpovědět do dvou týdnů na žádost o nové posouzení upravenou v čl. 5 odst. 2 nařízení Komise (ES) č. 1560/2003 ze dne 2. září 2003, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 343/2003, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení státu příslušného k posuzování žádosti o azyl podané státním příslušníkem třetí země v některém z členských států, nemá však právní povinnost odpovědět v uvedené lhůtě. Mimoto čl. 5 odst. 2 nařízení č. 1560/2003 nespojuje s neposkytnutím odpovědi na žádost o nové posouzení v uvedené lhůtě žádné právní účinky;

– na postup nového posouzení podle čl. 5 odst. 2 nařízení č. 1560/2003 nelze použít lhůtu nejvýše jednoho měsíce stanovenou v čl. 25 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 ze dne 26. června 2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států;

– dožádaný členský stát se musí vynasnažit odpovědět na žádost o nové posouzení podle čl. 5 odst. 2 nařízení č. 1560/2003 do dvou týdnů, v každém případě však v přiměřené lhůtě. Je na předkládajícím soudu, aby po zvážení všech relevantních okolností v každém jednotlivém případě posoudil, zda lhůta uplatněná dožádaným členským státem byla přiměřená;

– vzhledem k tomu, že čl. 22 odst. 1 a 6 a čl. 25 odst. 1 nařízení č. 604/2013 nevymezují právní účinky zamítavé odpovědi dožádaného členského státu na žádost o převzetí nebo přijetí dotčené osoby zpět, nestává se dožadující členský stát v daném okamžiku bez dalšího příslušným k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu. Dožadující členský stát může, pokud jsou dodrženy závazné lhůty stanovené v článcích 21 a 23 nařízení č. 604/2013, podat novou žádost o převzetí nebo přijetí zpět k jinému členskému státu než k prvnímu dožádanému členskému státu, na jejímž základě může být případně určena příslušnost tohoto jiného členského státu k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu. Pokud po zamítavé odpovědi na žádost o převzetí nebo přijetí zpět ve lhůtách stanovených v čl. 22 odst. 1 a 6 a čl. 25 odst. 1 nařízení č. 604/2013 dožádaný členský stát, kterému byla předložena žádost o nové posouzení podle čl. 5 odst. 2 nařízení č. 1560/2003, výslovně uzná v přiměřené lhůtě svou příslušnost k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu, stává se příslušným k jejímu posouzení a musí o této skutečnosti co nejdříve vyrozumět dotčenou osobu. Naproti tomu, pokud dožádaný členský stát neodpoví na žádost o nové posouzení v přiměřené lhůtě, nebo pokud odmítne uznat svou příslušnost k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu, bude k takovému posouzení příslušný dožadující členský stát, který bude muset o této skutečnosti co nejdříve vyrozumět dotčenou osobu.